

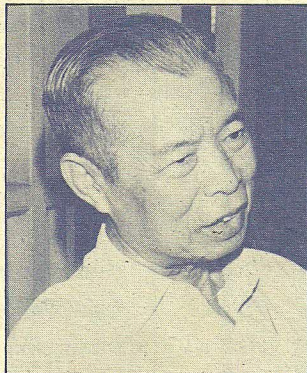
ครูบุชา

ศาสตราจารย์นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ (๒๔๕๑-๒๕๓๓)

ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ เคลื่อนผ่านไปพร้อมด้วยความหายลับดับสูญแห่งชีวิตของบุคคลหาได้ยากผู้หนึ่ง ท่านศาสตราจารย์นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

เมื่อผมข้ามฟากมาเรียนแพทย์ที่ศิริราช ได้รับความประทับใจและบันดลใจอย่างใหญ่หลวงจากครูแพทย์ ๒ ท่าน คือ ศาสตราจารย์นายแพทย์สุด แสงวิเชียร และศาสตราจารย์นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ ด้วยท่านทั้งสองเป็นสัตบุรุษผู้เต็มเปี่ยมด้วยคุณจริยา กล่าวคือมีฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ในความรู้ และเป็นผู้มีเมตตากรุณาต่อศิษย์ประดุจบุตร

อาจารย์อวยนั้นมีอัจฉริยะในหลายด้าน เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ประพันธ์ศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ท่านได้ริเริ่มงานใหม่ ๆ ไว้หลายอย่าง เช่น การออกกำลังเพื่อสุขภาพ อายุรเวท ธรรมานามัย การเดินการกุศลที่เป็นที่นิยมกันในปัจจุบันนี้ท่านอาจารย์หมออวยเป็นผู้ริเริ่ม

แม้ท่านเป็นแพทย์แผนปัจจุบันและคือนักวิทยาศาสตร์ด้วย แต่ท่านคิดว่าการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของคนทั้งมวล จำเป็นต้องทำนุบำรุงส่งเสริมการแพทย์แนววัฒนธรรม ซึ่งเป็นเรื่องของคนทั้งหมดด้วย

ท่านได้จัดตั้งพิพิธภัณฑการแพทย์แผนไทยขึ้นที่อาคารสรีรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และต่อมาได้จัดตั้งวิทยาลัยอายุรเวทขึ้น

ตั้งแต่อายุ ๕๐ ปี เป็นต้นมาท่านมีความสนใจในธรรมะมาก และเดินทางไปปฏิบัติธรรมที่วัดป่าบ้านตาด จังหวัดอุดรธานี เป็นประจำ และพลอยให้ลูกศิษย์ลูกหาจำนวนมากได้สนใจตามไปด้วย ถึงแม้ท่านจะมีฐานะค่อนข้างดี แต่ท่านแสดงตัวอย่างของการประหยัดในทุก ๆ เรื่องที่ท่านทำ

เมื่อเราเป็นนักศึกษาแพทย์นั้น อาจารย์หมออวยส่งเสริมให้จัดงานปีใหม่หลังตีกลางวิภาคศาสตร์ โดยกินข้าวกระทงราคา ๑ บาท (หนึ่งบาท) เพราะการประหยัดคือธรรมะ

ลองสังเกตระบบร่างกายมนุษย์ดูเกิดความประหยัดเป็นที่สุด ทำให้เรียบง่ายและยั่งยืน ถ้าใครประหยัดเสียอย่าง ชีวิตจะอยู่ง่ายและสบาย คือมีอิสรภาพยิ่งขึ้น แต่ถ้าฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อก็เข้าไปสู่ความเป็นผู้อยู่ยากและบีบคั้น คือการเป็นทาสหรือขาดอิสรภาพ

เรื่องการออกกำลังกายและการปฏิบัติธรรมนี้ผมได้รับความบันดลใจมาจากอาจารย์หมออวย เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าหนังสือในเครือหมอชาวบ้านทั้งหมดจะมีทิศทางที่เน้นหนักในเรื่อง

การออกกำลังกายและการปฏิบัติธรรม ซึ่งเชื่อว่าผู้อ่านจำนวนมากจะได้รับอานิสงส์ไปพอสมควรทีเดียว หากท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมหมอชาวบ้านเพียงใด ขอเพียงทราบเถิดว่า สายธารความคิดจากศาสตราจารย์นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ ผู้ปรมาจารย์ ได้หลั่งไหลมาถึงท่าน

แม้รูปธรรมของท่านจะเสื่อมสูญไปอันเป็นธรรมดา แต่สายธารนามธรรมยังคงไหลเรื่อยต่อเนื่อง และแตกสาขาออกไปเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์และธรรมชาติอย่างประมาณมิได้ ชีวิตของมหาบุรุษย่อมเป็นเช่นนี้ สมควรที่อนุชนคนรุ่นหลังจักได้ศึกษาประวัติของท่านเพื่อให้เกิดกัลยาณมิตรธรรม อันจักยังประโยชน์สุขแก่ตัวท่านเอง และผู้อื่นอีกสืบต่อไปชั่วกาลนาน

ประเวศ วะสี